

РЕШЕНИЕ

03.06.2021

г. Зеленодольск

КАРАР

№ *76*

Татарстан Республикасы
Зеленодольск муниципаль районы
Советы Регламенты турында

«Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» Татарстан Республикасы Законының 22 статьясындагы 8 өлешенә 11 пункты нигезендә, Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Советы үз эшчәнлегендәге оештыру һәм процедура мәсьәләләрен жайга салу максатларында **карап итте:**

1. Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Регламентын расларга (кушымта).

2. Зеленодольск муниципаль районы Советының түбәндәге карарларын үз көчен югалткан дип танырга:

«Зеленодольск муниципаль районы Советы Регламенты турында» 2006 елның 1 февралендәге №36 ;

«Зеленодольск муниципаль районы Советы Регламентына үзгәрешләр кертү турында» 2006 елның 24 мартындагы №58 ,

«Зеленодольск муниципаль районы Советының 2006 елның 1 февралендәге 36 номерлы карары (2006 елның 24 мартындагы 58 номерлы Зеленодольск муниципаль районы Советының карары белән кертелгән үзгәрешләр белән) белән расланган Зеленодольск муниципаль районы Советы Регламентына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында» 2007 елның 9 июлендәге №195 ,

«Зеленодольск муниципаль районы Советының 2006 елның 1 февралендәге 36 номерлы карары белән расланган Зеленодольск муниципаль районы Советы Регламентына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында» (2006 елның 24 мартындагы 58 номерлы, 2006 елның 9 июлендәге 195 номерлы Зеленодольск муниципаль районы Советының карарлары нигезендә кертелгән үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән)», 2008 елның 29 апрелендәге №295 ,

«Зеленодольск муниципаль районы Советының 2006 елның 1 февралендәге 36 номерлы карары белән расланган Зеленодольск муниципаль районы Советы Регламентына өстәмәләр кертү турында» (2006 елның 24 мартындагы 58 номерлы, 2007 елның 9 июлендәге 195 номерлы, 2008 елның 29 апрелендәге 295 номерлы Зеленодольск муниципаль районы Советы

карарлары нигезендә кертелгән үзгәрешләр һәм өстәмэләр белән)» 2010 елның 26 февралендәге №508,

«2006 елның 1 февралендәге 36 номерлы Зеленодольск муниципаль районы Советы карары белән расланган Зеленодольск муниципаль районы Советы Регламентына үзгәрешләр һәм өстәмэләр кертү турында» (2006 елның 24 мартындагы №58, 2007 елның 9 июлендәге №195, 2008 елның 29 апрелендәге №295, 2010 елның 26 февралендәге №508 Зеленодольск муниципаль районы Советы карарлары нигезендә кертелгән үзгәрешләр һәм өстәмэләр белән)» 2010 елның 20 декабрендәге №25,

2012 елның 20 апреле, № 149 ,

«2006 елның 1 февралендәге 36 номерлы Зеленодольск муниципаль районы Советы карары белән расланган Зеленодольск муниципаль районы Советы Регламентына үзгәрешләр һәм өстәмэләр кертү турында» (2006 елның 24 мартындагы №58, 2007 елның 9 июлендәге №195, 2008 елның 29 апрелендәге №295, 2010 елның 26 февралендәге №508, 2010 елның 20 декабрендәге №25, 2012 елның 20 апреле, № 149 Зеленодольск муниципаль районы Советы карарлары нигезендә кертелгән үзгәрешләр һәм өстәмэләр белән)» 2012 елның 2 июлендәге №156

«2006 елның 1 февралендәге 36 номерлы Зеленодольск муниципаль районы Советы карары белән расланган Зеленодольск муниципаль районы Советы Регламентына үзгәрешләр һәм өстәмэләр кертү турында» (2006 елның 24 мартындагы №58, 2007 елның 9 июлендәге №195, 2008 елның 29 апрелендәге №295, 2010 елның 26 февралендәге №508, 2010 елның 20 декабрендәге №25, 2012 елның 20 апреле, № 149, 2012 елның 2 июлендәге №156, 2014 елның 21 февралендәге №362 Зеленодольск муниципаль районы Советы карарлары нигезендә кертелгән үзгәрешләр һәм өстәмэләр белән)» 2014 елның 21 февралендәге №362;

«2006 елның 1 февралендәге 36 номерлы Зеленодольск муниципаль районы Советы карары белән расланган Зеленодольск муниципаль районы Советы Регламентына үзгәрешләр һәм өстәмэләр кертү турында» (2006 елның 24 мартындагы №58, 2007 елның 9 июлендәге №195 , 2008 елның 29 апрелендәге №295, 2010 елның 26 февралендәге №508, 2010 елның 20 декабрендәге №25, 2012 елның 20 апреле, № 149, 2012 елның 2 июлендәге №156, 2014 елның 21 февралендәге №362, 2014 елның 21 февралендәге №362 Зеленодольск муниципаль районы Советы карарлары нигезендә кертелгән үзгәрешләр һәм өстәмэләр белән)» 2015 елның 22 маендагы №531;

«2006 елның 1 февралендәге 36 номерлы Зеленодольск муниципаль районы Советы карары белән расланган Зеленодольск муниципаль районы Советы Регламентына үзгәрешләр һәм өстәмэләр кертү турында» (2006 елның 24 мартындагы №58, 2007 елның 9 июлендәге №195, 2008 елның 29 апрелендәге №295, 2010 елның 26 февралендәге №508, 2010 елның 20 декабрендәге №25, 2012 елның 20 апреле, № 149, 2012 елның 2 июлендәге №156, 2014 елның 21 февралендәге №362, 2014 елның 21 февралендәге №362, 2015 елның 22 маендагы №531 Зеленодольск муниципаль районы

Советы карарлары нигезендә кертелгән үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән)» 2015 елның 20 августындагы №560;

«2006 елның 1 февралендәге 36 номерлы Зеленодольск муниципаль районы Советы карары белән расланган Зеленодольск муниципаль районы Советы Регламентына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында» (2006 елның 24 мартындагы №58, 2007 елның 9 июлендәге №195 , 2008 елның 29 апрелендәге №295, 2010 елның 26 февралендәге №508, 2010 елның 20 декабрендәге №25, 2012 елның 20 апреле, № 149, 2012 елның 2 июлендәге №156, 2014 елның 21 февралендәге №362, 2014 елның 21 февралендәге №362, 2015 елның 22 маендагы №531. 2015 елның 20 августындагы №560 Зеленодольск муниципаль районы Советы карарлары нигезендә кертелгән үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән)» 2018 елның 30 маендагы №306;

«2006 елның 1 февралендәге 36 номерлы Зеленодольск муниципаль районы Советы карары белән расланган Зеленодольск муниципаль районы Советы Регламентына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында» (2006 елның 24 мартындагы №58, 2007 елның 9 июлендәге №195 , 2008 елның 29 апрелендәге №295, 2010 елның 26 февралендәге №508, 2010 елның 20 декабрендәге №25, 2012 елның 20 апреле, № 149, 2012 елның 2 июлендәге №156, 2014 елның 21 февралендәге №362, 2014 елның 21 февралендәге №362, 2015 елның 22 маендагы №531. 2015 елның 20 августындагы №560, 2018 елның 30 маендагы №306 Зеленодольск муниципаль районы Советы карарлары нигезендә кертелгән үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән)» 2019 елның 16 декабрендәге №465;

3. Әлеге карарны Интернет челтөрөндәге Татарстан Республикасы хокукый мәгълүмат рәсми порталында (<http://pravotatarstan.ru>) һәм Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләре порталы составында Зеленодольск муниципаль районының мәгълүмат сайтында (<http://zelenodolsk.tatarstan.ru>) урнаштырырга.

Зеленодольск муниципаль районы
Башлыгы, Совет рәисе

М.П. Афанасьев

Зеленодольск муниципаль районы Советы Регламенты

I кисәк. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

1 статья. Регламентның эшчәнлек өлкәсе

1. Әлеге Регламент Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Советы (алга таба – район Советы) эшчәнлеген оештыру мәсьәләләрен жайга сала, район Советы сессияләренең чакырылыш, эзерләү һәм үткәрү тәртибен, сессияләрдә карала торган мәсьәләләр буенча фикер алышу һәм карарлар кабул итү тәртибен, Район Советы Президиумын һәм аларның вәкаләтләрен төзү тәртибен (алга таба - Президиум), район Советының даими комиссияләрен, район Советының башка органнарын формалаштыру һәм аларның вәкаләтләре тәртибен билгели, шулай ук район Советы һәм аның депутатларының үз вәкаләтләрен гамәлгә ашыру тәртибе белән бәйлә башка мәсьәләләрне жайга сала.

2. Әлеге Регламентны үтәү район Советы каравына сораулар кертүче, район Советы утырышларында катнашучы, депутатларның мөрәжәгатьләрен һәм сорауларын караучы район Советы депутатлары, Зеленодольск муниципаль районы жирле үзидарә вазыйфаи затлары һәм органнары, башка затлар өчен мәжбүри булып тора.

II кисәк РАЙОН СОВЕТЫ СЕССИЯСЕ, СЕССИЯНЕҢ ЭШЧЕ ОРГАННАРЫ

2статья. Район Советы сессиясе

Район Советының төп эш формасы булып сессия тора, анда район Советы компетенциясенә кертелгән мәсьәләләр хәл ителә. Әгәр анда сайланган депутатларның билгеләнгән саныннан кимендә 1/2 өлеше катнашса, сессия тулы хокуклы дип санала.

Теркәлү мәгълүматларына караганда, сессиядә депутатларның билгеләнгән саныннан кимендә 2/3 кеше катнашса, Зеленодольск муниципаль районы Башлыгы карары (алга таба – район Башлыгы) белән сессия башка вакытка күчәрелә, ләкин 3 көннән дә артыкка түгел.

3 статья. Район Советы сессиясен чакыру

1. Район Советының чираттагы сессияләре район Башлыгы тарафыннан чакырыла.

2. Чираттан тыш сессияләр район Башлыгының үз инициативасы буенча, кимендә ике даими комиссия булган Президиум, депутатларның билгеләнгән саныннан кимендә 1/3 депутатлар төркеме, Зеленодольск муниципаль районының Контроль-хисап палатасы (алга таба - Контроль-

хисап палатасы), Зеленодольск районының сайлау комиссиясе (алга таба - Сайлау комиссиясе) инициативасы буенча чакырылырга мөмкин.

3. Чираттагы сессияне үткөрү вакыты, урыны һәм көн тәртибенә кертелә торган мәсьәлеләр турында хәбәр, сессия ачылышына кадәр 3 көннән дә соңга калмыйча, чираттан тыш сессияләр турында-сессия ачылышына кадәр бер көннән дә соңга калмыйча, массакуләм мәгълүмат чараларында басылып чыга һәм «Интернет» мәгълүмат – телекоммуникация чөлтәрендәге Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләре порталы составында Зеленодольск муниципаль районының рәсми сайтында (<http://zelenodolsk.tatarstan.ru>) (алга таба - рәсми сайт) урнаштырыла .

4. Карар проектлары һәм аларга кушып бирелә торган материаллар депутатларга чираттагы сессия ачылышына 3 көннән дә соңга калмыйча, чираттан тыш сессия ачылышына яки ачылган көнгә кадәр бер тәүлек кала яисә кәгазь саклагычта тапшырыла.

5. Сессияләр арасында район Советы эшчәнлегә Президиум, даими комиссияләр, депутат берләшмәләре, фракцияләр, вакытлыча булдырылган комиссияләр (шул исәптән күчмә утырышлар) һәм законнарда һәм әлегә Регламентта каралган башка рәвешләрдә гамәлгә ашырыла.

4 статья. Район Советы сессиясе эшендә хәбәрдарлык

1. Район Советы сессияләре ачык булып тора. Депутатларның билгеләнгән санынан күпчелегә карары буенча ябык сессияләр үткәрелергә мөмкин, аларда бары тик район Советы чакырган затлар, шулай ук законнар нигезендә ябык сессияләрдә катнашырга хокуклы затлар гына катнаша ала.

Район Советы сессиясе, Президиум утырышлары һәм даими комиссияләр эшчәнлегенә аерым тәртибә гамәлдә булган чорда әлегә Регламентның III кисәгендәге нигезләмәләренә исәпкә алып үткәрелә.

2. Сессия эшендә дәүләт хакимиятенә вәкиллеке органнары депутатлары, башкарма хакимият органнарының вазыйфай затлары, жирле үзидарә органнарының вазыйфай затлары, район Советы чакырган башка затлар катнаша ала.

3. Район Советы сессиясендә ижтимагый оешмалар, юридик затлар, территориаль ижтимагый үзидарә органнары, массакуләм мәгълүмат чаралары вәкилләре, гражданныр (алга таба - район Советы депутатлары булмаган затлар) катнаша ала.

4. Район Советы депутатлары булмаган затлар өчен район Советы, Президиум һәм депутатлар утырышларында махсус урыннар бирелә.

Бу очракта сессия башына соңга калган район Советы депутаты булмаган затлар утырышлар залына кертелми.

5 статья. Сессиянең эш тәртибе

1. Сессия Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы дәүләт гимнары белән ачыла һәм тәмамлана.

Район Советы һәм Зеленодольск шәһәре Советының уртак сессияләрен үткәргәндә Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы дәүләт гимннары, сессия ачылышы турында район Советы рәисе һәм шәһәр Советы рәисе тарафыннан игълан ителгәннән соң, бер тапкыр башкарыла.

2. Сессия Татарстан Республикасы дәүләт телләренең берсендә алып барыла.

3. Район Советы сессиясенең датасы һәм вакыты район Башлыгы тарафыннан билгеләнә.

Сессия барышында һәр 1,5 сәгать саен 20 минутка тәнәфес игълан ителә, әгәр район Советы депутатлары тарафыннан башка карар кабул ителмәсә.

4. Сессия эшендә район Советы карары буенча сессиядә карала торган мәсьәләләр буенча документлар, материаллар һәм мәгълүмат эзерләү өчен өстәмә тәнәфес игълан ителергә мөмкин, әмма 1 айдан да артык түгел.

5. Сессиягә килгән депутатларны теркәү, сессия ачылуга бер сәгать кала, башлана.

6 статья. Сессиядә рәислек итүче

1. Район Советы сессиясен район Башлыгы ача һәм алып бара, ә ул булмаганда - район Башлыгының хокукый актында билгеләнгән вәкаләтләрне бүлешү нигезендә, аның урынбасарларының берсе башкара. Район Башлыгы, аның урынбасары район Советы сессиясендә булмаса, район Советы сессиядә вакытлыча рәислек итүче итеп үз составыннан депутатны сайлый.

2. Сайлаулардан соң район Советының беренче утырышын, яна район Башлыгы сайланганчы, район Советының өлкән депутаты алып бара.

3. Сессиядә рәислек итүче:

1) сессияне ача һәм яба.

- район Советы һәм шәһәр советының уртак сессияләрен үткәргәндә, беренче булып район Советы рәисе сессиясен ача, икенче булып шәһәр Советы рәисе сессиясен ача.

- район Советы һәм шәһәр советының уртак сессияләрен үткәргәндә, беренче булып район Советы рәисе сессиясен яба, икенче булып шәһәр Советы рәисе сессиясен яба;

2) сессия эше өчен кворум булуын билгели һәм аның үтәлешен күзәтә;

3) сессиягә чакырылган депутатларның составы турында депутатларга хәбәр итә;

4) сессиянең эш тәртибенең әлеге Регламентка яисә район Советы кабул иткән сессияне үткәрү тәртибенә туры килүен тәэмин итә;

5) докладчыларга, өстәмә докладчыларга һәм чыгыш ясаучыларга сүз бирә;

6) язма соратулар, гаризалар, белешмәләрне игълан итә;

7) депутатларга телдән соратулар, сораулар һәм белешмәләр, сессияне алып бару буенча искәرمәләр, тәкъдимнәр, карар проектлары буенча төзәтмәләр, тавыш бирү мотивлары буенча чыгышлар өчен сүз бирә;

8) карарлар кабул итүне таләп итә торган мәсьәләләр буенча депутатлар тавыш бирүен үткәрә һәм аның нәтижәләрен игълан итә;

9) сессия эшен тәмин итүгә, даими комиссияләргә, депутатларга, Совет аппаратына бәйлә йөкләмәләр бирә;

10) район Советы сессиясе беркетмәсенә кул куя;

11) залда тәртип тәмин итә;

12) карала торган мәсьәләләр буенча якларның хезмәттәшлегенә, карашларын якынайтуга ярдәм итә;

10) фикер алышулар барышында фикер алышына торган мәсьәлә буенча, кирәк очракта тиешле аңлатмалар биреп, фикерләр төрлелеген ачыклауны тәмин итә, фикер каршылыкларын бетерү һәм утырыш барышында барлыкка килеп чыккан башка мәсьәләләргә хәл итү максатларында консультацияләр үткәрүне оештыра;

11) кирәк булганда депутатлар, комитетлар белән консультацияләр үткәрә, каршылыкларны бетерү максатыннан, вакытлы комиссияләр эшен оештыра;

15) әлеге Регламент нигезендә сессияне үткәрү процедурасына бәйлә башка функцияләргә гамәлгә ашыра.

7 статья. Сессия секретариаты, хисап, редакция комиссиясе

1. Район Советы сессиясен үткәрү вакытында ачык тавыш бирү юлы белән район Советы депутатларының билгеләнгән саныннан күпчелек тавыш белән район Советы сессиясенә эшче органнары сайлана:

- секретариат;
- редакция комиссиясе;
- хисап төркеме.

2. Күрсәтелгән органнарның персонал составы район Башлыгы тарафыннан кертелә.

3. Әлеге Регламент нигезләмәләрен үтәүне тәмин итү максатларында, сессияне үткәрү тәртибенә кагылышлы өлешендә, ике депутаттан торган Секретариат сайлана.

Секретариат чыгышлар өчен язылуны алып бара, депутат таләпләрен һәм мөрәжәгатьләрен терки һәм аларны карауны оештыра, депутатлардан, шулай ук граждандардан кәргән сорауларны, белешмәләргә, хәбәрләргә, белдерүләргә, тәкъдимнәргә һәм башка материалларны, соңыннан ияләренә жиберү шарты белән, терки

4. Карала торган мәсьәлә буенча депутатларның мөрәжәгатьләрен һәм фикерләрен исәпкә алу һәм карар проектының ахыргы текстын эшләү өчен сессиядә ике депутаттан торган редакция комиссиясе сайлана.

Депутат (депутатлар) таләбе буенча депутат гарызнамәсенә җавап район Советы сессиясендә игълан ителергә мөмкин.

5. Тавыш бирү нәтижеләрен теркәү өчен ике депутаттан торган хисап төркеме сайлана:

III кисәк. ЮГАРЫ ӘЗЕРЛЕК РЕЖИМЫ, ГАДӘТТӘН ТЫШ ХӘЛ РЕЖИМЫ, ЧИКЛӘУ ЧАРАЛАРЫ (КАРАНТИН), ГАДӘТТӘН ТЫШ ЯКИ ХӘРБИ ХӘЛ ЧОРЫНДА РАЙОН СОВЕТЫНЫҢ ЭШ ҮЗЕНЧӘЛЕКЛӘРЕ

8 статья. Район Советы эшчәнлегенә аерым тәртибе

1. Татарстан Республикасы территориясендә һәм/яки Зеленодольск муниципаль районында һәм/яки Зеленодольск шәһәрендә гадәттән тыш хәл режимы, чикләү чаралары (карантин), гадәттән тыш һәм хәрби хәл режимы кертелгән чорда район Башлыгы карары буенча район Советы, шул исәптән аның аппараты эшчәнлегенә аерым тәртибе (алга таба - эшчәнлекнең аерым тәртибе) билгеләнергә мөмкин.

2. Әлеге Регламентның район Советы сессияләрен, Президиум утырышларын һәм даими комиссияләргә үткәү, тавыш бирү һәм аларга карарлар кабул итү өлешендә әлеге Регламентның аерым тәртибен билгеләгәндә әлеге кисәктә билгеләнгән үзенчәлекләргә исәпкә алып кулланыла.

3. Район Советы сессиясе, Президиум һәм даими комиссияләргә эшчәнлегенә аерым тәртибе гамәлдә булган чорда, мәгълүмат-телекоммуникация челтәрләреннән файдаланып, видеоконференц-элементә рәвешендә (алга таба - район Советы сессияләргә, Президиум утырышлары һәм даими комиссияләргә утырышлары) үткәрелергә мөмкин.

9 нчы статья Сессияләргә дистанцион формада әзерләү һәм үткәү

1. Карар үткәү турында район Советы сессиясен дистанцион формада район Башлыгы тарафыннан кабул ителә. Район Башлыгы боерыгында сессияне үткәү турында дистанцион формада көн тәртибе, сессиянең эш көне һәм вакыты, сессияне дистанцион рәвештә оештыру буенча башка мәсьәләләр күрсәтелә, шулай ук чакырылган затлар исемлегә билгеләнергә мөмкин.

Район Советы сессиясендә катнашу мөмкинлегә Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитеты җитәкчесенә (алга таба – Башкарма комитет җитәкчесе), Зеленодольск шәһәре прокурорына, Россия Эчке эшләргә министрлыгының Зеленодольск районы буенча бүлегә башлыгына мәҗбүри тәртиптә тәмин ителә.

Район Советы сессиясен дистанцион формада «Интернет»челтәрендә мәгълүмат ресурсларында трансляциялиләр.

2. Дистанцион формада район Советы сессиясен уздыру турындагы хәбәр рәсми сайтта урнаштырыла.

Карарлар проектлары һәм аларга теркәлә торган материаллар, район Советы депутатларына электрон элемтә чаралары аша район Башлығының дистанцион формада сессия үткәрү турында күрсәтмәсе чыкканнан соң, бер эш көне эчендә җибәрелә.

3. Депутатларны һәм чакырылган затларны теркәү район Советы аппараты тарафыннан үткәрелә.

4. Район Советы сессиясендәге карарлар дистанцион формада ачык тавыш бирү юлы белән кабул ителә.

Тавыш бирү, чыгыш ясау турындагы мөрәжәгать, сүз бирү, депутатлар тарафыннан әлеге Регламент нигезендә башка карар кабул ителмәгән булса, сессия эшендә катнашучы депутатларның кулларын күтәрү юлы белән үткәрелә.

5. Чакырылган затлар район Советы сессиясе эшендә дистанцион формада, мәгълүмати-телекоммуникацион элемтә челтәрләреннән файдаланып, катнаша алалар.

10 нчы статья Президиум һәм даими комиссияләр утырышларын дистанцион формада эзерләү һәм уздыру

1. Президиум утырышын һәм даими комиссияләрне дистанцион рәвештә уздыру турындагы карар район Башлығы тарафыннан - Президиум утырышына, даими комиссия рәисе - даими комиссия утырышына карата кабул ителә.

2. Карар проектлары һәм аларга кушып бирелә торган материаллар, Президиум әгъзаларына һәм даими комиссия әгъзаларына утырышны үткәрү көненнән дә соңга калмыйча, электрон элемтә чаралары аша җибәрелә.

3. Президиум утырышында һәм районның күрсәтелгән органнары әгъзалары булмаган затларның даими комиссияләре утырышында катнашу район Башлығы һәм даими комиссия рәисе карары буенча гамәлгә ашырыла.

4. Президиум һәм даими комиссия утырышларында дистанцион формада карарлар ачык тавыш бирү юлы белән кабул ителә.

Тавыш бирү, чыгыш ясау турындагы мөрәжәгать, сүз бирү Президиум әгъзалары һәм даими комиссияләрнең кулларын күтәрү юлы белән башкарыла.

5. Үз компетенцияләренә кертелгән мәсьәләләр буенча Президиум һәм даими комиссияләр карарлары, эшчәнлекнең аерым тәртибе гамәлдә булган чорда кичектергесез очракларда, Президиум әгъзаларының һәм даими комиссияләрнең сораштыру аша кабул ителергә мөмкин.

Сораштыру кәгазьләре Президиум әгъзаларына һәм даими комиссияләргә әлеге статьяның 2 өлешендә күрсәтелгән шартлар нигезендә җибәрелә.

11 статья. Президиум әгъзаларының һәм даими комиссияләрнең сораштыру-тавыш бирү

1. Район Башлығы яки даими комиссия рәисе карары буенча район Советы аппараты тарафыннан Президиум әгъзаларының һәм даими комиссияләрнең сораштыру-тавыш бирү үткәрелә.

2. Сораштырылган тавыш бирү сораштыру кәгазе (әлеге Регламентка 1 нче кушымта) булып тора, анда тавыш бирүгә куелган көн тәртибендәге проектлар исемнәре күрсәтелә, һәр мәсьәлә буенча Президиум әгъзасы һәм даими комиссияләр («әйе», «юк») позициясе чагылдырыла.

3. Сораштыру тавыш бирү көнендә район Советы аппаратына Президиум яки даими комиссия әгъзасы үз кулы белән тутырылган һәм имзаланган сораштыру кәгазен график рәвештә аның оригиналы формасында электрон элементә чаралары аша тапшыра. Сораштыру кәгазенең төп нөсхәсе Президиум яисә даими комиссиянең чираттагы утырышын үткәрү көненнән дә соңга калмыйча тапшырыла.

Депутатлар тавышларын санау һәм тавыш бирү нәтижәләрен ясау район Советы аппараты тарафыннан башкарыла.

4. Президиум яки даими комиссия әгъзаларының билгеләнгән саныннан кимендә 1/2 өлеше катнашса, сораштырулар узган дип санала.

Президиум һәм даими комиссия карарларын кабул итү һәм рәсмиләштерү әлеге Регламентта билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

5. Президиум һәм даими комиссияләрнең кабул ителгән һәм имзаланган карарына Президиум әгъзаларының һәм даими комиссияләрнең сораштыру кәгазьләре кушыла.

12 статья. Сессия, Президиум һәм даими комиссияләрнең дистанцион формада беркетмәсе

1. Район Советы сессиясен, Президиум утырышларын, даими комиссияләрне үткәргәндә дистанцион формада рәислек итүче тарафыннан имзаланган беркетмә рәсмиләштерелә.

2. Район Советы сессиясе беркетмәсенә дистанцион формада утырыш үткәргәндә кулланыла торган программа чаралары турында мәгълүматлар, утырышның вакыты һәм тәмамлануы, шулай ук әлеге Регламентның 32 статьясында каралган башка мәгълүматлар кертелә.

3. Президиум утырышы беркетмәсенә яки даими комиссияләрнең дистанцион формада утырыш үткәргәндә кулланыла торган программа чаралары, утырышны үткәрү вакыты һәм тәмамланганда, электрон элементә чараларын кулланып тавыш бирү рәвеше турында мәгълүматлар кертелә. Президиум һәм даими комиссияләр утырышы беркетмәсенә әлеге Регламентның 11 статьясындагы 5 өлешендә күрсәтелгән документлар теркәлә.

IV кисәк. КӨН ТӘРТИБЕН ФОРМАЛАШТЫРУ. МӘСЬӘЛӘЛӘРНЕ КАРАУГА ӘЗЕРЛӘУ

13 статья. Көн тәртибенә сораулар кертү

1. Район Советы сессиясенә көн тәртибенә район Башлыгы, Президиум, даими комиссияләр, депутатлар, Башкарма комитет житәкчесе, Контроль-хисап палатасы рәисе, сайлау комиссиясе рәисе, Зеленодольск шәһәре прокуроры тарафыннан сораулар кертелә.

2. Район Советы сессиясендә карарлар проектларын карау турындагы тәкъдимнәр белән шулай ук мөрәжәгать итәргә хокуклы: территориаль ижтимагый үзидарә органнары, хокукый инициативаны гамәлгә ашыру тәртибендә гражданнарның инициатив төркеме .

Субъектлар һәм хокук чыгару инициативасын гамәлгә ашыру тәртибе законнар, район Уставы һәм район Советы карарлары белән билгеләнә.

3. Район Советы сессиясендәге мәсьәләләрне карау буенча тәкъдимнәр район Башлыгына сессияләр арасындагы чорда кертелә.

Сессиянең көн тәртибенә мәсьәләләр кертү турындагы тәкъдимнәр район Советы карарлары проектлары рәвешендә рәсмиләштереләргә һәм шушы Регламентның 15, 16 статьяларында каралган тәртиптә һәм срокларда кертеләргә тиеш.

14 статья. Көн тәртибенә раслау

1. Көн тәртибе проекты утырышта катнашучы депутатлар саныннан күпчелек тавыш белән нигез итеп кабул ителә.

2. Сорауларны алмаштыру, аларның формулировкаларын төгәлләштерү, өстәмә мәсьәләләр турында тәкъдимнәр, шулай ук әлеге Регламентның 13 статьясындагы 1 өлешендә күрсәтелгән затлар көн тәртибе проекты нигез итеп алганнан соң, көн тәртибенә кертелә.

3. Тәкъдимнәр буенча фикер алышканнан соң көн тәртибе, нигездә шунда катнашучы депутатлар саныннан күпчелек тавыш белән раслана.

15 статья. Мәсьәләләрне карауга әзерләү

1. Әлеге Регламентның 16 статьясы нигезендә әзерләнгән карарлар проектлары һәм беркетелгән документлар район Башлыгына, сессия уздыру датасына кадәр 15 көннән дә соңга калмыйча, шушы Регламентның 13 статьясы нигезендә , көн тәртибенә тиешле сорауны керткән затлар тарафыннан тапшырыла.

2. Әлеге Регламентта каралган очрақларда, район Советына кертелә торган карарлар проектларының әзерлегә тиешле даими комиссия яисә Президиум тарафыннан сессиядә утырышта карауга фикер алышу өчен каралырга тиеш.

3. Район бюджетты, аның үтөлеше турындагы хисап проектлары даими комиссиялар утырышларында мәжбүри рәвештә алдан каралырга тиеш.

Район бюджетты, аның үтөлеше турындагы хисап проектлары Зеленодольск муниципаль районында бюджет процессы турындагы нигезләмәдә билгеләнгән тәртиптә кертелә һәм карала.

Муниципаль финанс контроле предмети булып торучы мәсьәләләр буенча карарлар проектлары Контроль-хисап палатасы тарафыннан мәжбүри рәвештә алдан каралырга тиеш.

4. Сессиягә район Башлыгы тарафыннан тиешле процедураны узмаган, әмма экстрен карау таләп ителә торган карарлар проектлары чыгарылырга мөмкин.

16-статья. Район Советы сессиясендә карау өчен карарлар проектларын кертү

1. Карар проекты әлеге Регламентның 13 статьясындагы 1, 2 өлешләрендә күрсәтелгән затлар тарафыннан, әлеге Регламентның 15 статьясындагы 3 өлеш нигезләмәләрен исәпкә алып, сессиягә кадәр 15 көннән дә соңга калмыйча, район Башлыгы исеменә өстәмә хат белән язма рәвештә кертелә.

2. Карарлар проектларына түбәндәге материаллар теркәлә:

а) аңлатма язуы (чыгарыла торган мәсьәләнең нигезләмәсе һәм актуальлеге, шулай ук аны гамәлгә ашыру нәтижәләре);

б) бәләмә материаллар (кертелә торган мәсьәлә буенча мәгълүмат, иллюстратив материал, схемалар, таблицалар һ. б.);

в) финанс-икътисадый нигезләү (әлеге проектны гамәлгә ашыру матди чыгымнар таләп иткән очракта);

г) Зеленодольск муниципаль районының Финанс-бюджет палатасы бәләмәсе (гамәлгә ашыру жирле бюджеттан матди чыгымнар таләп итә торган муниципаль (шул исәптән норматив) хокукый акт проекты кертелгән очракта);

д) район Контроль - исәп-хисап палатасы бәләмәсе (муниципаль (шул исәптән норматив) хокукый акт проекты муниципаль финанс контроле предмети булган мәсьәләләргә кагылган очракта);

е) хокукый һәм коррупциягә каршы экспертиза нәтижәләре буенча прокурор бәләмәсе (муниципаль норматив хокукый акт проекты кертелгән очракта);

ж) җайга салу йогынтысын бәләү турында бәләмә (карар проекты эшқуарлык һәм инвестиция эшчәнлегә субъектлары өчен яңа бурычларны билгеләгән яисә район Советы карарларында элек каралган бурычларны үзгәрткән очракта, законнарда билгеләнгән очраклардан тыш);

з) муниципаль хокукый акт проекты буенча гавами тыңлауларны, җәмәгать фикер алышуларын билгеләү турында муниципаль хокукый акт рәсми басылып чыккан массакуләм мәгълүмат чараларының битләре күчермәсе; муниципаль хокукый акт проекты буенча гавами тыңлаулар,

жәмәгать фикер алышулар уздыру беркетмәсе; муниципаль хокукый акт проекты буенча гавами тыңлаулар, жәмәгать фикер алышулар нәтижәләре буенча бәяләмә рәсми басылып чыккан массакуләм мәгълүмат чарасы битләренең күчермәсе;

з) әлеге мәсьәлә буенча чыгыш ясаучылар һәм чакырылган докладчылар исемлеге;

и) әлеге проект кабул ителүгә бәйле рәвештә үзгәрешләр кертелергә, үз көчләрен югалткан дип танылырга яисә реквизитларын күрсәтеп, туктатып торылырга, шулай ук кабул ителергә тиешле район Советы карарлары исемлеге;

к) рәсми сайтта проектны урнаштыру (муниципаль норматив хокукый акт проектының кертү очрагында) һәм бәйсез экспертларның бәяләмәләрен дә кертәп, коррупциягә каршы бәйсез экспертиза үткәрү нәтижәләре турында мәгълүмат.

3. Башкарма комитет житәкчесе, Контроль-хисап палатасы рәйсе, сайлау комиссиясе рәйсе белән кертелгән карарлар проектлары, алар тарафыннан визаланырга тиеш. Озату материалларында башкаручының, шулай ук проектны эшләгән кискәкчә житәкчесе фамилиясе, исеме, атасының исеме, вазыйфасы һәм эш телефоны булырга тиеш.

4. Карарлар проектлары әлеге Регламентның 17 статьясы нигезендә хокукый һәм коррупциягә каршы экспертиза узарга тиеш.

5. Карарлар проектлары әлеге Регламентта каралган очракларда, тиешле мәсьәләләргә үз эченә алган даими комиссия яисә Президиум тарафыннан карала. Карау нәтижәләре буенча Президиум яки даими комиссия әлеге мәсьәләләргә район Советы сессиясенә кертү максатка ярашлылыгы турында, шулай ук әлеге мәсьәләләргә сессиядә карауга әзерлеге турында карарлар чыгара.

6. Барлык муниципаль (шул исәптән норматив) хокукый актларның проектлары район Советы Аппаратының юридик бүлегендә хокукый, коррупциягә каршы экспертиза узарга тиеш. Муниципаль (шул исәптән норматив) хокукый акт проектының закон таләпләренә туры килә дип танылса, проект район Советының юридик бүлеге башлыгы тарафыннан визалана, туры килмәгән очракта материаллар эшләп бетерергә жибәрелә.

7. Әлеге Регламентның 16 статьясындагы 3, 4 өлешләрендә билгеләнгән таләпләргә үтәмәгән очракта, карар проекты башкаручыга эшләп бетерү өчен кире кайтарыла.

17 статья. Хокукый һәм коррупциягә каршы экспертиза

1. Хокукый экспертиза район Советы аппаратының юридик бүлеге тарафыннан үткәрелә. Карар проекты закон таләпләренә туры килми дип танылган очракта, материаллар эшләп бетерү өчен жибәрелә яки, тәкъдим ителгән проектның гамәлдәге законнар таләпләренә туры килмәве турында юридик бүлегенә бәяләмәсе белән, депутатларга таратыла.

2. Коррупциягә каршы экспертиза юридик бүлек тарафыннан район Башлығы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә башкарыла.

3. Норматив характердагы карарлар проектларына карата район Башлығының законнары һәм хокукый акты нигезендә коррупциягә каршы бәйсез экспертиза уздырыла.

Коррупциягә каршы бәйсез экспертиза үткәру максатларында норматив характердагы карар проектлары рәсми сайтта урнаштырыла.

Район Башкарма комитеты тарафыннан әзерләнгән карарлар проектлары район Башкарма комитетының рәсми сайтында урнаштырыла.

Хокук чыгару эшчәнлегенә башка субъектлары тарафыннан әзерләнгән проектлар, бәйсез экспертлар бәяләмәләрен кабул итә башлау һәм тәмамлану датасын күрсәтеп, проектны район Советына карау вакытыннан алып бер эш көне эчендә районның рәсми сайтында урнаштырыла.

Бәйсез экспертларның бәяләмәләре законлылык, хокук тәртибе, хәбәрдарлык һәм депутат этикасы мәсьәләләре буенча даими комиссия тарафыннан кабул ителгән көннән алып 30 көннән дә артмаган вакыт эчендә каралырга тиеш һәм тәкъдим итү характерына ия. Коррупциягә каршы бәйсез экспертиза үткәргән гражданды яисә оешмага, бәяләмәдә ачыкланган коррупциоген факторларны бетерү ысулы турында тәкъдим булмаган очрактан тыш, мотивлаштырылган җавап җибәрелә.

Бәяләмәләргә карау нәтижеләре буенча карар проекты эшләп бетерелергә мөмкин.

V кисәк. КӨН ТӘРТИБЕНДӘГЕ МӘСЬӘЛӘЛӘР БУЕНЧА ФИКЕР АЛЫШУ

18 статья. Сораулар буенча фикер алышу процедурасы

Район Советы сессиясендә сораулар буенча фикер алышу процедурасына түбәндәгеләр керә:

- докладчы чыгышы;
- өстәмә докладчының чыгышы (кирәк булганда);
- депутатларның сораулары һәм аларга җаваплар;
- фикер алышуларда чыгыш ясау;
- докладчының йомгаклау сүзе (кирәк булганда);
- даими комиссия вәкиле чыгышы;
- документны нигез итеп кабул итү өчен тавыш бирү (төзәтмәләр булганда);
- кәргән төзәтмәләргә редакция комиссиясе тарафыннан игълан итү (төзәтмәләр булганда);
- төзәтмәләр авторларының чыгышы (кирәк булганда);
- төзәтмәләр буенча тавыш бирү (кирәк булганда);
- тулаем алганда тавыш бирү.

19 статья. Сүз бирү

1. Сорау буенча доклад белән әлеге мәсьәләне сессиядә карауга керткән зат яисә тиешле мәсьәлә буенча карар проектына озату материалларында күрсәтелгән зат чыгыш ясый..

3. Карала торган мәсьәлә буенча фикер алышуларда чыгыш ясау өчен сүз бирү турындагы мөрәжәгатьләр сессиядә рәислек итүче исеменә тапшырыла.

3. Сессиядә рәислек итүче фикер алышуларда чыгыш ясау өчен мөрәжәгатьләр керү тәртибендә сүз бирә.

5. Процедура һәм тавыш бирү мотивлары буенча сүз, шулай ук сорауларга җаваплар өчен чираттан тыш һәм тавыш бирүгә кадәр бирелергә мөмкин.

5. Фикер алышулар туктатылганнан соң, рәислек итүче сүзне редакция комиссиясе вәкиленә бирә.

6. Район Башлыгы, аның урынбасарлары, Башкарма комитет җитәкчесе теләсә кайсы вакытта чыгыш ясау өчен сүз алырга хокуклы.

7. Сессиядә рәислек итүче район Советы депутатлары булмаган затларга сүз бирергә мөмкин, әгәр мондагы депутатларның күпчелек тавышы белән башка карар кабул ителмәгән булса.

20 статья. Чыгышлар өчен вакыт

1. Сессиядә докладлар өчен 30 минут, өстәмә докладлар өчен 15 минут, докладлар һәм карар проектлары буенча фикер алышуларда чыгыш ясау өчен 10 минутка кадәр, фикер алышуларда кабат чыгыш ясау өчен 3 минутка кадәр, сессияләрне алып бару тәртибе, тавыш бирү мотивлары буенча чыгышлар өчен, сораулар, тәкъдимнәр, хәбәрләр һәм белешмәләр кертү өчен 1 минутка кадәр вакыт бирелә.

2. Көн тәртибендәге мәсьәләләрне караганда, район бюджетыннан, аның үтәлеше турындагы хисапларны караганнан тыш, мәсьәләнең асылы һәм бирелгән сорауларга җаваплар белән чикләнеп, район Советы докладны тыңламаска карар кабул итә ала.

3. Рәислек итүче сессиядә катнашучы депутатларның күпчелеге ризалыгы белән чыгыш ясау вакытын озайтырга мөмкин.

21 статья. Фикер алышуларны туктату

1. Фикер алышуларны туктату турындагы мәсьәлә рәислек итүче чыгыш ясау өчен язылган һәм чыгыш ясаган депутатлар санын игълан иткәннән соң хәл ителә.

2. Фикер алышуларны туктату турындагы мәсьәләне хәл иткәннән соң, билгеләнгән саннан кимендә өчтән бер өлеше булган депутатлар төркеме әлеге депутат төркеме вәкиленә сүз бирүне сораса, рәислек итүче аңа чыгыш ясау өчен вакыт бирә.

22 статья. Район Советы сессиясендә чыгышларның тәртибе һәм этикасы

1. Чыгышлар трибунадан яисә рәислек итүче ризалыгы белән микрофоннардан Татарстан Республикасы дәүләт телләренең берсендә башкарыла.

2. Район Советы депутаты бер үк мәсьәлә буенча икедән артык чыгыш ясый алмый. Башка зат файдасына чыгыш ясау хокукын тапшыру рөхсәт ителми.

3. Докладчыларга сораулар депутатлар тарафыннан телдән бирелергә яки Секретариатка язма рәвештә жибәрелергә мөмкин.

4. Сессиядә чыгыш ясаучы депутат депутат этикасы кагыйдәләрен бозмаса тиеш – үз сөйләмендә депутат һәм башка затлар намусына һәм абруена зыян китерерлек дорфа, мәсхәрәле гыйбарәләр кулланмаса, законсыз гамәлләргә өндәмәскә, күрәләтә ялган мәгълүмат кулланмаса, кемгә дә булса нахак гаепләр такмаса тиеш. Бу очракта рәислек итүче мондый сүзләргә һәм чакыруларга юл куймау турында кисәтү ясарга хокуклы. Икенче кисәтү ясаганнан соң, чыгыш ясаучы сүзләрдән, шулай ук фикер алышына торган мәсьәлә буенча кабат чыгыш ясау хокукыннан мәхрүм ителә.

5. Сессиядә чыгыш ясаучы фикер алышу темасын сакларга һәм чыгыш ясауның вакытлы регламентын үтәргә тиеш. Чыгыш ясаучы темадан кире кагылса яки чыгыш ясау өчен бирелгән вакыттан артып китсә, рәислек итүче аңа кисәтү ясарга хокуклы.

6. Әгәр докладчы чыгыш ясау өчен үзенә бирелгән вакыттан тыш та чыгышын дәвам итсә яисә фикер алышына торган мәсьәләгә кагылмаган чыгыш ясаса, рәислек итүче аны, икенче кисәтү ясаганнан соң, сүздән мәхрүм итә.

7. Район Советы депутатлары булмаган затлар, сессияне алып бару тәртибен тупас бозган очракта, рәислек итүченең телдән күрсәтмәсе буенча утырыш залыннан чыгарылырга мөмкин.

23 статья. Сорауларны карауны күчерү

1. Район Советы карары буенча сессиянең көн тәртибендәге мәсьәләләргә карау даими комиссияләр утырышына күчерелергә мөмкин. Даими комиссияләр тарафыннан эшләнгән нәтижәләр, рекомендацияләр һәм тәкъдимнәр сессиянең яңарышы турында район Советы тарафыннан хәбәр ителә.

2. Район Советы карары буенча мәсьәлә яқындагы сессияләргә берсенә күчерелергә мөмкин.

3. Сессиягә кертелгән мәсьәлә киләсе яқындагы сессиягә күчерелсә, район Советы мәсьәләне проект инициаторы итеп күчерү турында хәбәр ителергә тиеш.

VI кисәк. ТАВЫШ БИРҮ ҺӘМ КАРАРЛАР КАБУЛ ИТҮ

24 статья. Тавыш бирү төрләрә

1. Әгәр законнарда, район Уставында, муниципаль хокукый актларда башкача билгеләнмәгән булса, карарлар ачык тавыш бирү юлы белән, шул исәптән әлегә Регламентның III кисәгендә каралган үзенчәлекләрне исәпкә алып кабул ителә.

2. Яшерен тавыш бирүне үткәрү зарурлыгы турындагы карар сессиядә катнашучы депутатлар саныннан 1/2 дән артык тавыш бирсә кабул ителә.

3. Исемле тавыш бирүне үткәрү зарурлыгы турындагы карар сессиядә катнашучы депутатлар саныннан 1/3 тән артык тавыш бирсә кабул ителә.

4. Техник мөмкинлек булган очракта, депутатлар саныннан күпчелегә карары буенча электрон тавыш бирү кулланылырга мөмкин.

25 статья. Ачык тавыш бирү

1. Ачык тавыш бирүне уздырганда рәислек итүче карар проекты буенча тавыш бирү һәм аның нәтижәләре турында игълан итә.

2. Ачык тавыш бирү нәтижәләре хисап комиссиясе тарафыннан исәпләнә.

26 статья. Яшерен тавыш бирү

1. Яшерен тавыш бирүне үткәрү турындагы тәкъдим белән район Башлыгы яки депутатларның билгеләнгән саныннан кимендә 1/5 депутатлар төркеме мөрәжәгать итәргә хокуклы.

2. Яшерен тавыш бирү һәм аның нәтижәләрен билгеләү өчен район Советы ачык тавыш бирү юлы белән депутатлар арасыннан өч кешедән торган хисап комиссиясен сайлай. Хисап комиссиясенә кандидатлары сайланучы органнар составына яисә вазыйфаи зат вазыйфасына күрсәтелгән депутатлар керә алмый. Хисап комиссиясе үз составыннан комиссия рәисен һәм секретарен сайлай. Яшерен тавыш бирү нәтижәләрен билгеләү функцияләре сессия эше башында сайланган хисап комиссиясенә йөкләнергә мөмкин.

3. Яшерен тавыш бирү өчен бюллетеньнәр хисап комиссиясе контролендә, ул билгеләгән форма һәм билгеле күләмдә әзерләнә.

4. Тавыш бирү вакыты һәм урыны, аны уздыру тәртибе хисап комиссиясе тарафыннан әлегә Регламент нигезендә билгеләнә һәм хисап комиссиясе рәисе тарафыннан игълан ителә.

5. Һәр депутатка район Советы тарафыннан карала торган бер мәсьәлә буенча бер бюллетень бирелә. Яшерен тавыш бирү өчен бюллетеньнәр депутатларга депутат таныклығын күрсәтү буенча депутатлар исемлеге нигезендә хисап комиссиясе әгъзалары тарафыннан бирелә.

6. Бюллетеньнәрне тутыру хисап комиссиясе билгеләгән тәртиптә, яшерен тавыш бирү кабинасында башкарыла. Мәгълүм үрнәккә туры килми торган бюллетеньнәр, тавыш биргән депутатның ихтыяр белдерүләрен ачыклау мөмкинлеге булмаган бюллетеньнәр, э вазыйфаи затларны сайлаганда - вазыйфага ике һәм аннан күбрәк кандидатура калдырылган яки теркәлгән бюллетеньнәр, тавыш бирү нәтижәләренә кагылмаган нинди дә булса язмалар яраксыз дип санала. Бюллетеньгә кертелгән өстәмә фамилияләр тавышларны санаганда исәпкә алынмый.

7. Яшерен тавыш бирү нәтижәләре турында хисап комиссиясе беркетмәтөзи, аңа Хисап комиссиясенәң һәр әгъзасы имза сала.

7. Хисап комиссиясе доклады буенча район Советы яшерен тавыш бирү нәтижәләре турында карар кабул итә.

27 статья. Исемле тавыш бирү

1. Исемле тавыш бирүне үткәрү турындагы тәкъдим белән депутатларның билгеләнгән саныннан кимендә 1/5 сандагы депутатлар төркеме мөрәжәгать итәргә хокуклы.

2. Исемле тавыш бирү исемле тавыш бирү бланкларын кулланып үткәрелә. Исемле тавыш бирү район Советы карары буенча сессия эшендә катнашучы депутатларны сораштыру юлы белән үткәреләргә мөмкин.

3. Исемле тавыш бирү район Советы органнарының, башка органнарның һәм вазыйфаи затларны сайлау (билгеләү) турындагы мәсьәлә буенча үткәреләргә тиеш түгел, аларны сайлау (билгеләү) район Советы карамагына кертелгән.

4. Исемле тавыш бирү бланкы депутат тарафыннан тутырыла һәм бланк номеры, депутатның фамилиясе һәм инициаллары, сорауның формулировкасы, тавыш бирү нәтижәсе ("риза" яки "каршы"), депутат имзасы, тавыш бирү датасын үз эченә ала.

5. Исемле тавыш бирү өчен сорауның формулировкасы законлы, бертөсле кабул ителә торган һәм кире кагуны яки тыюны үз эченә алмый торган булырга тиеш. Формулировка сессиянең эш башында сайланган Секретариат житәкчесе тарафыннан тәкъдим (документ проекты) авторының яисә утырышта рәислек итүченәң диктовкасы астында бланкка языла.

6. Бланкларда "риза", "каршы" сүзләре булырга тиеш. Тавыш бирүче ике сүзне дә калдырган яки юкка чыгарган бланк, тавышларны санаганда, гамәлгә яраксыз дип санала һәм исәпкә алынмый. Бланкта тавыш бирү нәтижәләрен төзәтү рөхсәт ителми.

7. Хисап комиссиясенәң исемле тавыш бирү бланкларын кабул итү район Советы билгеләгән вакытка кадәр башкарыла.

8. Исемле тавыш бирү нәтижәләре тавыш бирү көнендә игълан ителә. Исемле тавыш бирү нәтижәләре игълан ителгәннән соң массакуләм мәгълүмат чараларында район Советы карары буенча игълан ителәргә мөмкин.

9. Исемле тавыш бирү юлы белән тутырылган бланклар, район Советы аппаратында район Советы карары басылып чыкканнан соң, өч ай дәвамында саклана. Саклау срогы чыккач, исемле тавыш бирү бланклары билгеләнгән тәртиптә юкка чыгарылырга тиеш.

28 статья. Район Советы карарлары кабул итү

1. Район Советы карарлары кабул ителгән дип санала, әгәр алар өчен тавыш биргән депутатларның билгеләнгән саныннан күпчелеге, әгәр дә законда, район Уставында, әлеге Регламентта башкасы каралмаган булса.

2. Процедура мәсьәләләре буенча карарлар депутатлар саныннан күпчелек тавыш белән кабул ителә.

3. Процедура мәсьәләләренә түбәндәгеләр карый:

- көн тәртибенә өстәмәләр һәм үзгәрешләр кертү;

- сессиянең эш тәртибәндә үзгәрешләр;

- чыгыш ясау өчен сүз бирү;

- чыгыш ясау өчен өстәмә вакыт бирү;

- карала торган мәсьәлә буенча фикер алышуларны туктату;

- тавыш бирү ысулы, район Советы сессиясен алып бару тәртибе буенча тәкъдимнәр;

- мәсьәләне район Советының икенче сессиясенә күчерү ;

- сессия эшендә тәнәфес игълан итү;

- район Советы сессиясен үткәрү тәртибе буенча башка мәсьәләләр.

4. Район Уставын кабул итү, район Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү, район Советының үз-үзен таркату турындагы карар депутатларның билгеләнгән саныннан 2/3 тавыш белән кабул ителә.

5. Зеленодольск муниципаль районы (алга таба - район) территориясендә үтәлүе мәжбүри булган кагыйдәләренә билгели торган район Советы карарлары, әгәр законнар белән башкасы билгеләнмәгән булса, район Советы депутатларының билгеләнгән саныннан күпчелек тавыш белән кабул ителә.

6. Район Советының Контроль-хисап палатасы рәисе, рәис урынбасары һәм аудиторлары вазыйфасына билгеләп кую турындагы карары депутатларның билгеләнгән саныннан күпчелек тавыш белән кабул ителә.

Район Советының Контроль-хисап палатасы рәисе, рәис урынбасары һәм аудиторлары вазыйфасына билгеләп кую турындагы карары һәм тавыш бирү нәтижәләре рәсми рәвештә басылып чыгарга тиеш.

29 статья. Район Советының үз-үзен таркату турында карар кабул итү тәртибе

1. Район Советының үз-үзен таркату турындагы карар район Башлыгы яисә депутатлар төркеме инициативасы белән район Советы депутатларының билгеләнгән санының кимендә яртысы күләмендә кабул ителергә мөмкин.

2. Үз-үзен таркату турында карар кабул итү инициативасы түбәндәге очрактарда тәкъдим ителә алмый:

1) Район Советы сайланганнан соң беренче ел дәвамында;

2) район бюджетын кабул итү һәм аның үтәләше турында хисап раслау чорында;

3) район Башлыгының вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылган очракта, яңа район Башлыгын сайлаганчы.

3. Район Советының үз-үзен таркату турындагы язма тәкъдимендә үз-үзен тарату мотивлары булырга тиеш, шулай ук аңа рөхсәтнең сәбәпләрен нигезләүче башка материаллар да өстәлергә мөмкин.

4. Мәсьәләне алдан карау өчен үз-үзен таркату арасынан район Советы карары белән комиссия төзелә. Район Советы карары буенча яки район Башлыгы карары буенча район Советының үз-үзен таркатуы турындагы мәсьәлә гавами тыңлауларга чыгарылырга мөмкин.

5. Район Советының үз-үзен таркату турындагы мәсьәләне карау дәвамлылыгы район Советы депутатлары һәм район халкы тарафыннан үз-үзләрен таркату инициативасы буенча һәрьяклап һәм объектив фикер алышу мөмкинлеген гарантияләргә тиеш. Үз-үзен таркату турында карар, үз-үзен таркату турындагы инициативаны тәкъдим иткән көннән, ике ай узгач кабул ителергә мөмкин.

6. Район Советының үз-үзен таркату турындагы карар район Советы депутатларының билгеләнгән саныннан яшерен тавыш бирү юлы белән тавышларның өчтән икесе тарафыннан кабул ителә.

7. Район Советы үз-үзен таркату турында тәкъдимнәр кире кагылган очракта, үз-үзен таркату турындагы кабат инициатива үз-үзен таркату турындагы мәсьәлә буенча тавыш биргән көннән, бер елдан да иртәрәк булмаган вакытта, күрсәтелергә мөмкин.

30 статья . Район Советы карарларын рәсмиләштерү, үз көченә керү һәм бастырып чыгару

1. Район Советы кабул иткән карарлар район Башлыгына кул кую өчен жиберелә.

Район Советының имзаланган карарлары район Советы аппаратында теркәлә. Район Советы карарының датасы - аны кабул итү датасы.

2. Район Советы карарлары район Уставының 83 статьясы нигезендә үз көченә керә һәм басылып чыга (халыкка житкерелә).

31 статья. Район Советы карарларын гамәлдән чыгару, туктатып тору

1. Район Советы карарлары юкка чыгарылырга яисә аларның гамәлдә булуы район Советы тарафыннан, шулай ук суд тәртибендә туктатылырга мөмкин; ә жирле үзидарә органнары тарафыннан үзләренә федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыруны жайга сала торган өлешендә - Россия

Федерациясе дәүләт хакимиятенен вәкаләтле органы (Татарстан Республикасы дәүләт хакимиятенен вәкаләтле органы) тарафыннан.

2. Район Советының норматив характерга ия булмаган карары, Россия Федерациясе Президенты каршындагы эшмәкәрләрнең хокукларын яклау буенча вәкаләтле вәкилнең эшмәкәрләр хокукларын яклау буенча Россия Федерациясе законнары нигезендә бирелгән тиешле күрсәтмәсен алган очракта, район Советы тарафыннан кичекмәстән туктатыла.

VII кисәк. СЕССИЯ БЕРКЕТМӘСЕ, СЕССИЯДӘ ӘЙТЕЛГӘН ТӘКЪДИМНӘР ҺӘМ ИСКӘРМӘЛӘР

32 статья. Сессия беркетмәсе

1. Район Советы сессиясендә беркетмә, аудиоязма яки сессиянең стенограммасы алып барыла.

2. Сессия беркетмәсе сессия уздырылган көннән ун көн эчендә рәсмиләштерелә. Сессия беркетмәсендә түбәндәге мәгълүматлар күрсәтелә:

- район Советының чакырылыш номеры, сессиянең тәртип номеры (чакырылыш чикләрендә), сессияне уздыру датасы һәм урыны;

- әлеге Регламентның III кисәген исәпкә алып, сессияне үткәрү формасы;

- район Советы депутатларының билгеләнгән саны, утырышта катнашучылар һәм булмаган депутатлар саны, шулай ук сессиядә депутатлар булмаган затлар саны;

- сессиянең эшче органнарына сайланган әгъзаларның санын һәм сессиянең эшче органнарына сайланган депутатларның фамилияләре, исемнәре, атасының исеме;

- сессиянең көн тәртибе, һәр мәсьәлә буенча докладчы һәм өстәмә докладчы фамилиясе һәм вазыйфалары ;

- фикер алышуларда чыгыш ясаган депутатларның, сорату керткән яисә докладчыларга һәя өстәмә докладчыларга (язмача яки телдән) сорау биргән депутатларның, шулай ук сессиядә каралган мәсьәлеләр буенча тәкъдимнәр һәм искәrmәләр белән чыгыш ясаган депутатларның фамилияләре, исемнәре, әтисенен исеме;

- карар кабул итү өчен кирәкле тавышлар саны турындагы мәгълүматны да кертеп, тавыш бирү нәтижәләре,

3. Сессия беркетмәсенә түбәндәгеләр кушымта итеп бирелә:

- кабул ителгән карарлар;

- чакырылганнар исемлегә;

- сессиядә рәислек итүчегә тапшырылган язма тәкъдимнәр һәм искәrmәләр;

- әлеге Регламентның III кисәгендә каралган башка документлар һәм материаллар.

4. Процедура мәсьәлеләре буенча карарлар шулай ук сессия беркетмәсе текстында чагылдырыла.

33 статья. Район Советы карарларын һәм сессия беркетмәләрен саклау

1. Район Советы карарлары оригиналлары, сессия беркетмәсе һәм башка документлар чакырылыш дәвамында район Советы аппаратында саклана, шуннан соң акт буенча муниципаль архивка тапшырыла.

2. Сессия беркетмәсенә күчәрмәсе депутатларга аларның таләбе буенча танышу өчен бирелә.

3. Кирәк булганда, сессия беркетмәсенән өземтә бирелә.

Район Советы аппаратында чакырылышта саклана торган сессия беркетмәсенән өземтә, “Өземтә” сүзен өске уң почмагында күрсәтелеп рәсмиләштерелә һәм район Башлыгы урынбасары имзасы һәм район Советы мөһере белән таныклана.

Сессиянең муниципаль архивка тапшырылган беркетмәсенән өземтә архив эше турындагы законнарда билгеләнгән тәртиптә бирелә.

VIII кискәк. РАЙОН БАШЛЫГЫ, РАЙОН БАШЛЫГЫ УРЫНБАСАРЛАРЫ, РАЙОН СОВЕТЫ ОРГАННАРЫ

34 статья. Район Советы органнарын сайлау

1. Район Башлыгы район Советы тарафыннан район Советы депутатларының билгеләнгән саныннан күпчелек тавыш белән яшерен тавыш бирү юлы белән сайлана. Район Башлыгын сайлау район Советы депутатлары, район Советында сәяси партияләренә фракцияләре тарафыннан тәкъдим ителгән кандидатлар арасынан башкарыла.

2. Район Башлыгы сайланганнан соң район Башлыгы һәм район Советы Рәисе вәкаләтләрен үтәүгә керешә.

3. Район Башлыгы урынбасарларын сайлау, Президиумны оештыру, даими комиссияләр төзү, аларның персонал составын сайлау, даими комиссияләр рәисләре вазыйфасында раслау район Советы сессиясендә башкарыла.

35 статья. Район Башлыгы

1. Район Башлыгы район Уставы һәм әлеге Регламент нигезендә район Советы эшчәнлеген оештыруны башкара.

2. Район Башлыгының үз вәкаләтләре район Уставы белән билгеләнә.

3. Район Башлыгы район Советы эшчәнлеген оештыру өлкәсендә түбәндәге вәкаләтләргә ия:

Зеленодольск муниципаль районын башка муниципаль берәмлекләренә жирле үзидарә органнары, дәүләт хакимияте органнары, гражданныр һәм оешмалар белән мөнәсәбәтләрдә тәкъдим итә, район исемнән ышанычнамәсез эш итә;

район Советы эшен оештыра, район Советы утырышларын, Президиум утырышларын чакыра һәм аларга рәислек итә;

район Советының чираттан тыш утырышы чакыруын таләп итәргә хокуклы;

әлеге Уставта билгеләнгән тәртиптә район Советы кабул иткән хокукый актларга кул куя һәм халыкка житкерә;

үз вәкаләтләре кысаларында жирле әһәмияттәге мәсьәләләр һәм Совет эшчәнлеген оештыру буенча хокукый актлар чыгара;

район Башкарма комитеты житәкчесе белән контракт төзи;

район Советы эшендә хәбәрдарлык һәм жәмәгатьчелек фикерен исәпкә алу буенча чаралар күрә;

гражданнарны кабул итүне, аларның мөрәжәгатьләрен, гаризаларын һәм шикаятьләрен карауны оештыра;

район Советы, район Президиумы утырышлары беркетмәләренә кул куя;

район Советы аппараты белән житәкчелек итүне гамәлгә ашыра;

район Советының контроль вәкаләтләрен тормышка ашыруны координацияли;

район Советы эшчәнлеген карап тоту һәм тәэмин итү өчен район бюджетында каралган чыгымнар буенча акча бүлүче булып тора;

закон һәм әлеге Устав нигезендә гражданнарның турыдан-туры ихтыяр белдерү юлы белән кабул ителгән карарны гамәлгә ашыру буенча халыклар Советының хокукый актын кабул итүне оештыра;

районның жирле үзидарә органнарының федераль башкарма хакимият органнарының территориаль органнары, башка федераль органнар, район территориясендә эшләүче Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары белән тиешле үзара хезмәттәшлеген тәэмин итә;

район исеменнән дәүләт хакимияте органнары, башка муниципаль берәмлекләрнең жирле үзидарә органнары белән икътисадый һәм социаль-мәдәни өлкәләрдә хезмәттәшлек турында шартнамәләр һәм килешүләр, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары белән хезмәттәшлек итү һәм гамәлләрне координацияләү турында шартнамәләр һәм килешүләр төзи;

Финанс органы турындагы нигезләмә нигезендә бюджетның агымдагы үтәлешен контрольдә тотуны гамәлгә ашыра;

жирле үзидарә органнары тарафыннан жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне һәм федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән жирле үзидарә органнарына тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыруны тәэмин итә;

муниципаль-шәхси партнерлык өлкәсендә муниципаль-хосусый партнерлык проектын гамәлгә ашыру турында карарлар кабул итә, әгәр дә гавами партнер булып муниципаль берәмлек торса йә муниципаль берәмлек катнашында уртақ конкурс уздыру планлаштырыла (Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы катнашында уртақ конкурс уздыру планлаштырыла торган очрақлардан тыш), шулай ук «Россия Федерациясендә дәүләт-хосусый

партнерлык, муниципаль-хосусый партнерлык һәм Россия Федерациясенен аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында» 2015 елның 13 июлендәге 224-ФЗ номерлы Федераль законда, башка федераль законнар һәм Россия Федерациясенен норматив хокукый актларында, Татарстан Республикасы норматив хокукый актларында, район Уставы һәм норматив хокукый район актлары;

«Россия Федерациясендә дәүләт-хосусый партнерлык, муниципаль-хосусый партнерлык һәм Россия Федерациясенен аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында» 2015 елның 13 июлендәге 224-ФЗ номерлы Федераль законның 18 статьясындагы 2 өлешендә каралган вәкаләтләрне гамәлгә ашыруга вәкаләтле жирле үзидарә органы билгели;

«Россия Федерациясендә дәүләт - хосусый партнерлык, муниципаль-хосусый партнерлык һәм Россия Федерациясенен аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында» 2015 елның 13 июлендәге 224-ФЗ номерлы Федераль законның 9 статьясындагы 2-5 өлешләре нигезендә проектның нәтижәләлеген бәяләү уздыру һәм аның чагыштырма өстенлеген билгеләү өчен муниципаль-хосусый партнерлык проектын Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органына жибәрә;

федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары белән муниципаль район башлыклары карамагына кертелгән башка вәкаләтләрне, шулай ук әлеге Устав, район Советы карарлары белән район Башлыгы компетенциясенә кертелгән башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

4. Район Башлыгы үз вәкаләтләрән район Советы исемнән район Башлыгы урынбасары тарафыннан имзаланган вакытлы хезмәт шартнамәсе шартларында даими нигездә гамәлгә ашыра.

36 статья. Район Башлыгы урынбасарлары

1. Район Башлыгы район Советына депутатлар арасынан район Башлыгы урынбасарларын сайлау өчен кандидатуралар тәкъдим итә.

Район Башлыгы урынбасарларын сайлау, әгәр район Советы башка карар кабул итмәсә, ачык тавыш бирү юлы белән кандидатуралар тикшерелгәннән соң, уздырыла.

2. Кандидат, әгәр аны сайлау өчен Район Советы депутатларының билгеләнгән саныннан күпчелеге тавыш бирсә, Район Башлыгы урынбасары вазыйфасына сайланган дип санала.

3. Район Башлыгы урынбасары вазыйфасына кандидат өчен депутатларның билгеләнгән саныннан 1/2 дән кимрәк тавыш биргән очракта, Район Башлыгы башка кандидатуралар тәкъдим итә, алар буенча яңа фикер алышулар һәм тавыш бирү уздырыла.

4. Район Башлыгы урынбасарлары үз вәкаләтләрән даими нигездә гамәлгә ашыралар.

5. Район Башлыгы урынбасарлары арасында вәкаләтләр район Башлыгының хокукый акты нигезендә бүленә.

6. Район Башлыгы урынбасары, район Башлыгының хокукый акты белән билгеләнгән вәкаләтләрне бүләшү нигезендә, үз вәкаләтләре булмаган яисә вакытыннан алда туктатылган очракта район башлыгы вазыйфаларын башкара.

7. Район Башлыгы һәм район Башлыгы вазыйфаларын башкару йөкләнгән район Башлыгы урынбасары бер үк вакытта булмаган чорда, район Башлыгы вазыйфаларын башкару район Башлыгының башка урынбасарына йөкләнә.

37 статья. Район Советы Президиумы

1. Президиум сессияләр арасындагы чорда район Советы эшен тәэмин итү, район Советы каравына мәсьәләләрне үз вакытында эзерләү максатларында төзелә.

2. Президиум составына түбәндәгеләр керә:

- Район Башлыгы;
- район Башлыгы урынбасарлары;
- даими комиссияләр рәисләре.

Район Советы Президиумы карары буенча Президиум составына район Советының башка депутатлары да сайлана ала.

3. Президиум эшчәнлеген утырышлар формасында башкарыла. Президиум утырышы Президиумның кимендә 1/2 составы булса, тулы хокуклы була. Президиум утырышына Президиум составына кермәгән депутатлар кинәш бирү тавышы хокукы белән чакырыла ала.

4. Президиум утырышлары ачык булып тора. Президиум бары тик Президиум әгъзалары һәм махсус чакырылган затлар катнашында ябык утырыш үткөрү турында карар кабул итәргә хокуклы.

5. Район башлыгы Президиумны житәкли, аның эшенә житәкчелек итә һәм утырышларны чакыра.

Үзе булмаганда яки вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылган очракта, район Башлыгының хокукый акты белән билгеләнгән вәкаләтләрне бүлү нигезендә район Башлыгы вазыйфаларын башкаручы урынбасары Президиум эше белән житәкчелек итә һәм аның утырышларын чакыра.

6. Район Советы Президиумы:

- район Советы сессиясенә кертелә торган мәсьәләләрне эзерләүне һәм алдан карауны оештыра;

- депутатларга үз вәкаләтләрен тормышка ашыруда ярдәм күрсәтә, аларны кирәкле мәгълүмат белән тәэмин итә;

- район Советында, район Советы тарафыннан төзелә торган комиссияләрдә, берләшмәләрдә, фракцияләрдә, төркемнәрдә, шулай ук сайлау округларында депутатларның эшенә бәйле мәсьәләләрне тикшерә;

- даими һәм вакытлы комиссияләр эшчәнлеген жайга сала;

- Татарстан Республикасы Дәүләт Советында Закон чыгару инициативасын гамәлгә ашыру буенча район Советына тәкъдимнәр кертә;

- федераль законнарда, Татарстан Республикасы законнарында, әлеге Регламентта, башка муниципаль хокукый актларда каралган очрактардан тыш, депутат этикасы, коррупциягә каршы тору турында федераль законнар таләпләрен үтәү мәсьәләләрен, шулай ук депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйлә башка мәсьәләләргә карый;

- район Советы төзегән даими комиссияләрдә эшчәнлекнең төп юнәлешләре буенча мәсьәләләргә бүлә;

- әлеге Регламент нигезендә Президиум вәкаләтләренә кертелгән мәсьәләләр буенча сессиядә карарга карар проектларының әзерлеген билгели;

- районның вазыйфалар затлар, жирле үзидарә органнары эшчәнлегенә нәтижеләренә бәя бирә;

- район Советы тарафыннан йөкләнгән башка мәсьәләләргә хәл итә.

7. Президиум утырышына документлар һәм материаллар, гадәттән тыш мәсьәләләр буенча Президиумның ашыгыч утырышлары очрактарыннан тыш, Президиум утырышына 3 көннән дә соңга калмыйча, Президиум әгъзаларына таратылырга тиеш.

Президиумның ашыгыч утырышларын үткәргән очракта материаллар утырыш алдыннан таратыла.

8. Президиумның үз карамагына кертелгән мәсьәләләр буенча карарлары Президиум составыннан күпчелек тавыш белән кабул ителә һәм район Башлыгы тарафыннан имзаланган. Президиум карарлары район Советы тарафыннан гамәлдән чыгарылырга мөмкин.

38 статья. Район Советының даими комиссияләре

1. Район Советы каравына кертелә торган мәсьәләләргә алдан карау һәм әзерләү өчен район Советы компетенциясендә булган мәсьәләләр буенча даими комиссияләр төзелә.

2. Даими комиссияләр район Советы вәкаләтләргә вакытына төзелә. Даими комиссияләрнең саны һәм исеме район Советы тарафыннан билгеләнә.

Район Советы даими комиссиясенә санлы составы, район Советы депутатларының тәкъдимнәрен исәпкә алып, яңа төзелгән район Советының беренче сессиясендә билгеләнә.

3. Депутат икедән артык даими комиссия составына керә алмый.

4. Даими комиссияләргә сайлаганда, әгәр район Советы тарафыннан башка карар кабул ителмәсә, тавыш бирү тулаем состав буенча үткәрелә. Даими комиссияләр составына район Башлыгы, аның урынбасарлары сайлана алмый.

5. Даими комиссияләр үз составыннан рәисне, даими комиссия рәисе урынбасарын ачык тавыш бирү юлы белән сайлыйлар.

Даими комиссияләр рәисләре район Советы тарафыннан раслана.

6. Аның компетенциясенә кертелгән мәсьәләләр буенча даими комиссия түбәндәгеләргә хокуклы:

- район Советы карары проекты буенча бәяләмә бирергә;

- район Башкарма комитеты вазыйфаи затларының отчетларын тыңларга;
- район Советының чираттан тыш сессиясен чакыру турында тәкъдимнәр кертергә ;
- даими комиссия депутатлары составыннан эшче төркемнәр төзергә;
- район Советы компетенциясе кысаларында башка вәкаләтләрне район Советы кушуы буенча гамәлгә ашырырга.

7. Район Советының даими комиссиясе рәисе:

- комиссия эшчәнлеген оештыруны гамәлгә ашыра;
- комиссия утырышларын алып бара;
- Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары, район Башлыгы, район Советының башка комиссияләре һәм органнары, Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитеты, Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитеты органнары, район территориясендә урнашкан предприятие, учреждение һәм оешмалар, массакүләм мәгълүмат чаралары, гражданнар белән үзара мөнәсәбәтләрдә комиссияне тәкъдим итә;
- комиссия карарларына кул куя;
- район Советы утырышларында комиссия тарафыннан кабул ителгән карарлар, аның нәтижәләре һәм тәкъдимнәре турында доклад ясыя;
- район Башлыгы урынбасарына депутатларның даими комиссияләр утырышларына йөрүләре турында хәбәр итә.

8. Район Советының даими комиссиясе утырышы, әгәр анда Комиссия составының кимендә 1/2 се катнашса, тулы хокуклы була.

Комиссия карары комиссиянең утырышта катнашучы әгъзаларыннан күпчелек тавыш белән кабул ителә.

9. Район Советының төрле даими комиссияләренә керүче депутатлар белән бергәләп фикер алышу кирәк булган очракта, район Советының даими комиссияләре уртак утырышлар үткәрә ала. Уртак утырышларны, алар арасындагы килешү буенча, район Советының даими комиссияләре рәисенен берсе алып бара. Берничә даими комиссиянең уртак утырышларын уздырганда, карар утырышта катнашкан комиссия әгъзаларының күпчелек тавышы белән кабул ителә һәм утырышта рәислек итүче тарафыннан имзаланган.

10. Даими комиссия утырышлары, даими комиссия карары белән башкача билгеләнмәгән булса, ачык булып тора. Даими комиссияләр үз эшләренә дәүләт органнары, жирле үзидарә органнары, предприятиеләр, учреждениеләр, оешмалар, ижтимагый берләшмәләр вәкилләрен, белгечләрен, галимнәрен, экспертларны, гражданнарны чакырырга хокуклы.

11. Даими комиссия утырышында район Советы депутатлары, аның составына кермәгән район Башлыгы, аның урынбасарлары киңәш бирү тавышы хокукы белән катнаша алалар.

12. Даими комиссияләр эше турындагы хисаплар Президиум тарафыннан карала.

39 статья. Район Советының вакытлы комиссияләре, башка органнары

1. Район Советы депутатлардан вакытлы комиссияләр, шулай ук эшче, эксперт, киңәшмә төркемнәре төзәргә хокуклы. Вакытлы комиссияләр составына район Башкарма комитетының вазифаи затлары, жәмәгать берләшмәләре вәкилләре, белгечләр, экспертлар һәм район халкы кертеләргә мөмкин.

2. Вакытлы комиссияләрнең бурычлары һәм эшчәнлек тәртибе район Советы тарафыннан аларны төзегәндә билгеләнә.

1. Вакытлы комиссия эшенең нәтижәләре буенча Район Советына үз караган мәсьәләләрнең асылы буенча доклад тапшыра. Аерым фикере булган комиссия әгъзалары аны Район Советы утырышында игълан итәргә хокуклы. Район Советы вакытлы комиссия доклады буенча карар кабул итә.

2. Вакытлы комиссия, үз эшчәнлеген үзенә йөкләнгән бурычларны үтәгәннән соң яисә Район Советы карары буенча вакытыннан алда туктата.

40 статья. Депутатлар берләшмәләре

1. Депутатлар максатчан, территориаль, партия яки башка билгеләр буенча даими һәм вакытлы депутат берләшмәләренә берләшәргә хокуклы.

Депутатлар район депутат төркемнәре төзи ала.

2. Депутат берләшмәләре район Советына үз оешуы турында язмача хәбәр итәләр.

3. Депутат берләшмәләренең эчке эшчәнлегенә үзләре тарафыннан мөстәкыйль оештырыла.

4. Депутат берләшмәләре эшендә район Башлыгы, аның урынбасарлары катнаша ала.

9. Депутат бары тик бер депутат берләшмәсендә генә торырга хокуклы.

41 статья. Депутатлар фракцияләре

1. Сәяси партияләр (аларның региональ кисәкләре яисә башка структур кисәкчәләре) тарафыннан күрсәтелгән кандидатлар исемлекләре составында сайланган район Советы депутатлары, сәяси партия эшчәнлеген юкка чыгаруга яисә үзгәртеп коруга бәйле рәвештә туктатудан тыш, депутат фракцияләренә (алга таба - фракциягә) керә.

2. Фракцияләрнең эшчәнлек тәртибе законнар һәм әлегә Регламент нигезендә билгеләнә.

3. Фракциянең тулы исеме - кандидатлар исемлегенә составында тиешле депутатлар сайланган сәяси партия уставында күрсәтелгән исем. Фракция фракция турындагы нигезләмәдә билгеләнгән аның тулы исеменә тәңгәл килә торган кыска исем булдырырга хокуклы.

4. Фракцияләр хәбәрнамә белән теркәлгә тиеш. Теркәлү өчен район Советына түбәндәге документлар тапшырыла:

- фракциянең рәсми исеме, аның житәкчесен сайлау һәм персонал составы турында белешмәләре үз эченә алаган фракция карары;
- фракция житәкчесенең фракция төзелү турында язмача хәбәрнамәсе;
- фракциянең оештыру жыелышында кандидатларның тиешле исемлеге составында сайланган депутатларның гомуми саныннан күпчелек тавыш белән раслана торган фракция турында нигезләмә.

5. Яңа теркәлгән фракция турында белешмәләр, шулай ук әлеге фракциягә керүче депутатлар турында белешмәләр район Советы фракциясе теркәгәннән соң беренче утырышта игълан ителә.

6. Фракция эшчәнлеген туктату, аны бетерү яисә үзгәртеп оештыру йә район Советы депутатлары фракциясенә керүче, мондый исемлек составында сайланган депутатларның булмавына китергән кандидатлар исемлеге составында сайланган депутатларның вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турындагы мәгълүмат, район Советының фракция эшчәнлеген туктатылганнан соң, беренче утырышта игълан ителә.

42 статья. Район Советы аппараты

1. Район Советы эшчәнлеген оештыру, хокукый, мәгълүмати, матди-техник яктан тәмин итү өчен депутатлар булмаган хезмәткәрләр штаты белән аппарат төзелә.

2. Аппарат структурасы, штат саны, аның эшчәнлеген оештыруның башка мәсьәләләре район Башлыгының хокукый актлары белән билгеләнә.

IX кисәк. ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ДӘҮЛӘТ СОВЕТЫНДА ЗАКОН ЧЫГАРУ ИНИЦИАТИВАСЫ ХОКУКЫН ГАМӘЛГӘ АШЫРУ

43 статья. Закон чыгару инициативасы хокукы

1. Район Советы Татарстан Республикасы Конституциясе нигезендә Татарстан Республикасы Дәүләт Советында закон чыгару инициативасы хокукына ия.

2. Район Советының закон чыгару инициативасы Татарстан Республикасы Дәүләт Советы Регламентында билгеләнгән таләпләр нигезендә рәсмиләштерелә.

44 статья. Закон проектын кертү турында карар кабул итү

1. Закон проектын Дәүләт Советына кертү турындагы карар, закон чыгару инициативасы хокукын гамәлгә ашыру тәртибендә, район Советы депутатлары саныннан күпчелек тавыш белән кабул ителә һәм тиешле карар белән рәсмиләштерелә.

2. Район Советы карарында район Советы закон проектын Комитетларда һәм Татарстан Республикасы Дәүләт Советы утырышында караганда кемгә тапшырырга куша, конкрет күрсәтелә.

3. Татарстан Республикасы Дәүләт Советына кертү өчен эзерлэнгән закон проекты, өстәмә материаллар һәм район Советы карары белән, Татарстан Республикасы Дәүләт Советы Рәисенә жиберелә.

Х кисәк. КОНТРОЛЬ ФУНКЦИЯЛӘРНЕ ГАМӘЛГӘ АШЫРУ

45 статья. Район Советы тарафыннан контроль функцияләр башкару тәртибе

1. Район Уставының 37 статьясы нигезендә район Советы, район Советы тарафыннан кабул ителгән, норматив-хокукый актларның үтәлешен контрольдә тотта.

2. Район Уставын, район Советының хокукый актларын бозу очраклары ачыкланган очракта, район Советы күрсәтелгән фактларны тикшерә.

3. Тикшерү үткәру инициативасы белән түбәндәгеләр чыгарга мөмкин:

- Район Башлыгы, аның урынбасарлары;

- Президиум;

- үз компетенциясе нигезендә даими комиссия;

- 10 кешедән ким булмаган депутатлар төркеме.

4. Район Советы тарафыннан контроль функцияләр башкару өчен депутатлар арасыннан вакытлыча контроль комиссияләре төзелә. Саны һәм персонал составы, контроль комиссиясенң вәкаләтләре, аның эшчәнлегенң максатлары һәм бурычлары, аның барлыкка килү вакыты район Советы карары белән билгеләнә.

5. Тикшерү нәтижәләре турында комиссия район Советына хәбәр итә.

46 статья. Вакытлы контроль комиссияләре

1. Контроль комиссиянең сан һәм персонал составы буенча тәкъдимнәр район Башлыгы, район Башлыгы урынбасарлары, Президиум, даими комиссияләр, район Советы депутатлары тарафыннан кертелергә мөмкин.

2. Контроль комиссиясе составында тикшерү үткәру турында тәкъдим керткән депутатлар саны комиссия эгъзаларының гомуми саныннан өчтән береннән дә артмаска тиеш. Әгәр комиссия биш депутаттан да артмаган күләмдә төзелә икән, тикшерү инициативасы белән чыккан депутатлар төркеменнән контроль комиссиягә бер депутат керә.

3. Контроль комиссиясе, федераль законнарда һәм Татарстан Республикасы законнарында билгелэнгән чикләүләрне исәпкә алып, тикшерү үткәру өчен кирәкле бөлешмәләрне һәм документларны тапшыруны сорап, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына яисә аларның вазыйфаи затларына мөрәжәгать итәргә хокуклы.

4. Контроль комиссия эшчәнлеген срогы, әгәр район Советы карары белән башкасы билгеләнмәгән булса, аны төзегән вакыттан алып ике айдан

арта алмый. Бу вакыт эчендә комиссия үз бәяләмәсен яки докладын эзерләргә һәм район Советына тапшырырга тиеш. Контроль комиссиясе эшчәнлеге район Советы тарафыннан тәкъдим ителгән бәяләмә яки комиссия доклады буенча карар кабул ителгәннән бирле туктатыла.

XI кисәк. РАЙОН СОВЕТЫ ДЕПУТАТЫ

47 статья. Депутат эшчәнлеге

1. Район Советы депутаты эшчәнлегенә формалары булып түбәндәгеләр тора:

- 1) район Советы сессияләре эшендә катнашу;
- 2) район Советының даими комиссияләре эшендә катнашу;
- 3) федераль дәүләт хакимияте органнарының, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарының, жирле үзидарә органнарының вазыйфай затларына, оештыру-хокукый формаларына бәйсез рәвештә оешма житәкчеләренә, ижтимагый берләшмәләргә мөрәжәгать итү;
- 4) норматив хокукый акт проектын керту;
- 5) депутат гарызнамәсе керту;
- 6) район Советы кабул иткән муниципаль хокукый актлар проектларын эшләүдә катнашу;
- 7) район Советы тарафыннан закон чыгару инициативасы тәртибендә Татарстан Республикасы законнары проектларын эшләүдә катнашу;
- 8) район халкы белән очрашулар, аларның мөрәжәгатьләре белән эшләү, жирлек халкына, аның вәкиле булып, жирле үзидарә органнары эшчәнлеге һәм эшчәнлеге турында мәгълүмат житкерү;
- 9) жирле референдумнар, гавами тыңлаулар, жыелышлар, конференцияләр һәм сораштырулар оештыруда һәм үткәрүдә катнашу;
- 10) территориаль ижтимагый үзидарәне оештыруда катнашу.

2. Район Советы депутаты үз эшчәнлеген федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары һәм район Уставы белән каралган башка рәвешләрдә дә башкара ала.

1. Район Советы депутаты вәкаләтләре аны сайлаган көннән башлана һәм яңа чакырылыш Советы эшли башлаган көннән туктатыла.

Депутат вәкаләтләре, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» Федераль законның 40 статьясындагы 10 өлешендә билгеләнгән очрақларда, вакытыннан алда туктатыла.

Депутат вәкаләтләрен туктату, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» Федераль законның 40 статьясындагы 10 өлешендәге 2, 6, 7, 9.1 пунктчаларында билгеләнгән очрақларда, вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында гаризада күрсәтелгән датадан соң исәпләнә.

Депутат вәкаләтләрен туктату әлеге пунктның өченче абзацында каралган нигезләр буенча район Советы карары белән, депутат вәкаләтләре туктатылу датасын күрсәтеп рәсмиләштерелә.

48 статья. Район Советы депутаты жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары белән үзара мөнәсәбәтләр

1. Жирле үзидарәнең коллегияль органы әгъзасы булган депутат район Советы, аның органнары эшчәнлегендә актив катнашуын тәэмин итә торган тулы хокукка ия.

2. Район Советы депутатының сайлау округында, район Советында эше, аларның район Советы, аның органнары карарларын һәм күрсәтмәләрен үтәү турында хәбәрән тыңларга хокуклы.

3. Жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары депутатка аның эшендә кирәкле ярдәм күрсәтәләр, жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү, депутатының тәнкыйди кисәтүләре һәм тәкъдимнәре буенча кабул ителгән чаралар турында депутат таләбе буенча мәгълүмат тапшыралар.

49 статья. Депутатның район Советында, аның органнарында эше

1. Район Советы депутаты район Советы һәм үзе әгъза булып торган даими комиссияләре караган барлык мәсьәләләр буенча хәлиткеч тавыш хокукына ия.

2. Депутат район Советының барлык сессияләрендә, район Советының үзе әгъза булып торган даими комиссияләре утырышларында шәхсән үзе катнашырга тиеш.

3. Район Советы сессияләрендә, район Советы Президиумы утырышларында яки даими комиссия утырышларында катнашу мөмкинлеге булмаса, депутат бу хакта алдан ук Президиумга, йә даими комиссия рәисенә, йә район Советы аппаратына хәбәр итә.

Әгәр депутат ел дэвамында житди сәбәпләрсез комиссиянең 4 утырышында катнашмаган булса, комиссия рәисе, депутатының комиссиядә әгъза булып тору мәсьәләсен куярга хокуклы.

3. Законнар һәм әлеге Регламент нигезендә район Советы депутаты түбәндәге хокукка ия:

1) даими комиссияләргә һәм район Советында тиешле вазыйфаларга сайларга һәм сайланьрга;

2) Район Советына карау өчен сораулар тәкъдим итәргә ;

3) Район Советы тарафыннан булдырыла торган органнар һәм Район Советы тарафыннан сайланучы (билгеләнүче, килештерелүче) вазыйфаи затлар кандидатураларын формалаштыру мәсьәләләре буенча үз фикерен әйтергә;

4) закон чыгару инициативасын гамәлгә ашыру тәртибендә Район Советы хокукый актлар проектларын кертергә;

5) Район Советы карарлары проектларына төзәтмәләр, көн тәртибе, тикшерелә торган сорауларның асылы һәм карау тәртибе буенча тәкъдимнәр һәм искәртмәләр кертергә;

6) Район Советына хисап бирергә тиешле яки контроль астында булган теләсә кайсы органың яки вазыйфай затның Район Советы утырышында чираттан тыш хисабын яки мәгълүматын тыңлау буенча тәкъдимнәр кертергә;

7) әлеге Регламентта билгеләнгән тәртиптә фикер алышуларда катнашырга;

8) үз тәкъдимнәрен нигезләп һәм тавыш бирү мотивлары буенча чыгыш ясарга, белешмә бирергә;

9) Район Советы утырышларында, аның фикеренчә, ижтимагый әһәмияткә ия булган гражданның мөрәжәгатъләрен игълан итергә;

10) Район Советы тарафыннан булдырыла торган органнар һәм Район Советы тарафыннан сайланучы (билгеләнүче, килештерелүче) вазыйфай затлар кандидатуралары шәхси составы турында фикер әйтергә ;

11) даими комиссияләренң беркетмәләре, район Советы сессияләре белән танышырга;

4. Район Советы утырышында фикер алышуларның туктатылуына бәйле рәвештә чыгыш ясамаган депутат, хәбәрнамәнең язма формасында баян ителгән тәкъдимнәрне һәм фикер алышына торган мәсьәлә буенча искәртмәләрне район Советы Секретариаты аша тапшырырга хокуклы.

5. Район Советы сессияләрендә депутат тарафыннан әйтелгән тәкъдимнәр һәм искәртмәләр район Советы карары проекты эшләп бетергәндә район Советының тиешле даими комиссиясе тарафыннан карала һәм тикшерелә.

6. Депутат үз компетенцияләре чикләрендә район Советы һәм аның органнары йөкләмәләрен үтәргә тиеш.

7. Район Советы яки аның органнары кушуы буенча депутат район Советы карарларының үтәлешен тикшерүдә катнаша.

8. Йөкләмәне үтәү нәтижәләре турында депутат район Советына яки аның органнарына хәбәр итә.

ХІІІ кисәк. ЙОМГАКЛАУ НИГЕЗЛӘМӘЛӘРЕ

50 статья. Район Советы эше турында мәгълүмат

1. Район Советы, Президиум, даими комиссияләр, башка органнар, район Советы депутатлары эшчәнлегә рәсми сайтта яктыртыла.

2. Район Советы елына кимендә бер тапкыр үзенең эшчәнлегә турында рәсми сайтта хисап урнаштыра.

51 статья. Регламентның үтәлешен контрольдә тоту

Әлеге регламентның үтөлешен контрольдә тоту район Башлығы, район Башлығы урынбасарлары һәм Президиум тарафыннан башкарыла.

52 статья. Регламентка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү

Әлеге Регламентка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турындагы карар район Башлығы, аның урынбасары, депутатлар, даими комиссияләр инициативасы белән депутатларның билгеләнгән саныннан күпчелек тавыш белән кабул ителә.

Президиум, даими комиссия утырышының көн тәртибе буенча сораптыру кәгазе

Сораптыру үткәру датасы _____			
№ т/б	Проектның исеме	Тавыш бирү нәтижәләре	
		Риза	Каршы

Депутатның Ф. И. Ат.и., имзасы
